

רמח הלכות יום הכיפורים תרחיתרמ

אבל אם קיבל עליו תענית של יום הכיפורים בסתם ולא אמר בפרוש שלא יאכל עוד אם הוא עדיין קודם פלג המנחה אין קבלתו כלום¹¹ ומותר לחזור ולאכול ואם (עין סי' רס"א)¹² מעם על זה) הוא אחר פלג המנחה אוי מועלת קבלתו וחל עליו כל חומר של יום הכיפורים¹³ ואסור במלאכה וברחיצה וסיכה¹⁴ חוץ מנעילת הסנדל¹⁵ כמו שנתבאר בסי' תקנ"ג¹⁶ ושם נתבאר דטוב להמיר ולהתנות בסעודה המפסקת שהוא רשאי לאכול ולשתות עוד אחר הסעודה¹⁷:

ה בערב יום כיפור¹⁸ אפילו בסעודת שחרית¹⁹ אין לאכול אלא מאכלים קלים להתעכל²⁰ (כדי שלא יהיה שבע) כגון בשר עופות ודגים²¹ כדי שלא יהא שבע ומתנאה כשיתפלל²² ביום הכיפורים.

וכן אין אוכלים דברים המרבים זרע אפילו בסעודת שחרית כגון שומים וביצים²³ אבל מאכלי חלב²⁴ ותמאה²⁵ אע"פ שהן מרביץ זרע מכל מקום נוהגין לאכלם בשחרית²⁶ כיון שהם מאכלים קלים²⁷ להתעכל.

אבל בסעודה המפסקת שהוא סמוך ללילה אין לאכול אותם וכן אין לאכול בסעודה המפסקת דברים המחממים את הגוף [כגון] בשמים וכרכום שמא יבא לידי קרי²⁸ בלילה: **ט** אם אבל הרבה בערב יום כיפור לא ישים אצבעו בפיו²⁹ להקיא שמא יכלע מן הקיאה³⁰: **י** לא יאכל שומשומן בערב יום כיפור מפני שמעלה גרה³¹ ביום הכיפורים:

תרמ הממנת המין בערב יום כיפור וכו סעיף אחד:

א יש אוסרים³² להממין המין מערב יום כיפור למוצאי יום הכיפורים מפני שלא התירו להממין המין אלא לכבוד השבת³³ אבל זה שהוא מממין למוצאי יום הכיפורים שהוא חול לא התירו לו כלל לפי שהתבטל מתחם ביום הכיפורים ונמצא יום הכיפורים מכין לחול³⁴.

ויש מתירי³⁵ להממין בערב יום כיפור מפני שהוא מכין מחול לחול ואע"פ ששוהה על הכירה ביום הכיפורים אין זו חשובה הכנה כיון שאינו עושה מעשה ביום הכיפורים.

סד תוס' שם.
סה כלבו שם. שו"ע שם.
סו מ"א סק"ג.
סז מהרי"ל הל' ערב יוד"כ (ע' שש). וה"א סק"ד.
סח ראה מ"א סק"ג. וראה אנ"ק ח"ג ע' רי. שלחן הגדל' ח"ב ע' ריב.
סט מהרי"ל שם. רמ"א שם.
ע מ"א סק"ג.
עא מהרי"ל שם. רמ"א שם וז"א סק"ד.
עב בקונטרס השלחן הגדל: בפיו ביוה"כ להקיא.
עג ס' הדסידים ס' תשמם. ז"א מ"א סק"ג.
עד ס' הדסידים שם. ז"א שם. וראה עוד לעיל ס' צ ס"ד.

סימן תרט

א גאוני'ם, הובאו ברא"ש פ"ח סי' טו, מור ורמ"א.
ב כדלעיל ס' רנו סי"ג. ולצורך מוצאי שבת – ראה לעיל ס' רנ"ג ס"א.
ג גימטין זכ"א סי' רמז. מ"א סק"א.
ד ה"ש שם בשם רב שירי' גאון. סור וש"ע שם.

נד כ"י סוס"י תקנ"ג, בשם הרמב"ן בתורת האדם (ענין אבילות ישנה ד"ה עד כאן פורשנו בשעוריו ב"ה המשנת). רבנו ירוחם נתיב ז' ח"א (נא, א), מ"א שם.
נה ס"ח ובק"א סוף סק"ג.
נו מדין ענינו של יום ולא רק מדין תוספת (ראה לעיל ק"א שם).
נז ראה ב"ח ס' תקנ"ג ד"ה ומ"ש רבנו אדרי"ה הראב"ד. מ"ז שם ס"ק א. מ"א שם סק"ד (לענין רחיצה בתשעה באב).
נח ט"ז ס' תקנ"ג שם.
נט מימנו זה בשעור"י לא הגיע לידנו, וראה ב"ח ופ"ו ונ"א שם.
ס מ"א שם ס"ק ב, להמיר לדעת המוסקים (הובאו בב"ח כאן ושם, ובמ"א כאן ס"ק ד) שקבלה כלב היו קבלה.
סא כלבו סי' סח (לג, א) בשם הר"מ (ראה תשב"ץ סי' קכז), שו"ע ס"ד.
סב ב"ח במקו המימין, ממשמעות התוס' ע"ז ה' ב ד"ה וכרברי.
סג כלבו שם. שו"ע שם.

הלכות יום הכיפורים תרמ"א

והלכה כסברא האחרונה מכל מקום נוהגין באלו המדינות להחמיר כסברא הראשונה:

תרי הדלקת הנרות ביום הכיפורים וכו' / סעיפים:

א יום הכיפורים צריך לכבדו בנרות^א כמו בשאר ימים טובים^ב כמו שיתבאר. אלא שיש מקומות שנוהגין איסור בהדלקת נר בליל יום הכיפורים בבית שאיש ואשתו דרים בו גזירה שמה יתאוה לאשתו כשיראנה לאור הנר ויבוא לירי תשמיש^ג אבל יש מקומות שמדליקין בבית שכיון שאסור לשמש לאור הנר בוודאי לא יבוא לירי תשמיש.

ואותן מקומות שמדליקין צריכין לברך^ד אשר קדשנו במצותיו וציונו להדליק נר של יום הכיפורים^ה שהרי יום הכיפורים מצוה להדליק בו נרות^ו כמו בשבתות^ז וימים טובים^ח:

ב ואיש לו נר דלוק בבית צריך להדליק נר בחדר שלו בו עם אשתו^י בין במקום שנוהגים להדליק^{יא} בין במקום שאין נוהגין להדליק שכיון שרואה את אשתו לאור הנר שבבית א"כ יש לחוש שמה יבוא לירי תשמיש בחדר שאין שם נר דלוק^{יב}:

ג אפילו במקומות שאין מדליקין בבית מכל מקום מדליקין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובמבואות האפילות ועל גבי החולים^{יג}.

וכן אם חל יום הכיפורים בשבת חייבין הכל להדליק אף בביתו^{יד} ומכריזין אשר קדשנו במצותיו וציונו להדליק נר של שבת ושל יום הכיפורים^{טו}:

ד נוהגין בכל מקום להציע בנדים נאים בבית הכנסת^{טז} וגם בבתים להציע מפה יפה על השולחן כמו בשבת^{יז} ויו"ט.

וכן נוהגים להרבות בנרות בבית הכנסת^{יח} שנאמר^{יט} על כן באורים כבדו ה' ומתרגמין^כ בפנסיא יקרו ה' וטוב לעשות פתילות עבות בבית הכנסת להרבות אורן^{כא}.

ונהגו שכל איש גדול וקטן עושין בשבילו נר^{כב} לבית הכנסת^{כג} ועכשיו נוהגין שאין עושין נר אלא לנשוי בלבד^{כד}:

ה גם נהגו לעשות נר נשמה לאביו ולאמו שמתו^{כה}:

ה מהרי"ל הל' ערב יוה"כ (ע' שכא). דמ"א.

סימן תרי

- א** רא"ש פ"ח סי' ט (ראה פ"ח במוקד המינן). מרדכי רמז תשנה. הובא מ"א סק"ב.
- ב** ראה לעיל סי' תקדו סי"ג וסכ"ה.
- ג** סוף פ"ח.
- ד** משנה פסחים נג. ב. מור ושול"ע סי"א.
- ה** כדירתא שם רש"י ד"ה בין.
- ו** משנה שם. מור ושול"ע שם.
- ז** ברייתא ורש"י שם. וראה גם ירושלמי פסחים פ"ד ה"ה.
- ח** הובא ב"י ריש ה"ה.
- ט** רא"ש פ"ח סי' ט. מנהגים (מירא) ערב יום כפור (ע' קז). מור ושול"ע דומ"א פ"ב.
- י** ראה רמ"א מוקד סי"א. פ"ח סוף פ"ב.
- יא** ראה רא"ש שם (משום שלום בית). מ"א סי' רסג סק"ג.
- יב** כדלעיל סי' רסג סי"א.
- יג** כדלעיל סי' תקדו סכ"ד.
- יד** מהרי"ל הל' ערב יוה"כ (ע' שכא). דמ"א סי"א.
- יז** ראה מ"א סק"ב.

טו מהרי"ל שם. רמ"א שם.

טז משנה שם. מור ושול"ע סי"ג.

יז גמרא (ברייאתא) שם, ככ"י שמעון בן אלעזר. רמב"ם פ"ג.

יח הל' שול"ע סי"א.

יט דמ"א סוף פ"א.

כ סוד ושו"ע פ"ה. וראה גם לקמן מוקד סי"ח.

כא מרדכי רמז תשנה. מנהגים (מירא) ערב יום כפור (ע' קז).

כב דמ"א פ"ח סי' ט. מור ושול"ע שם. וראה גם לעיל סי' תקדו סי"ד.

כג ישעיה כד, מו.

כד ראה ילקוט שמעוני ישעיה רמז תכה.

כה רא"ש שם. מור.

כו מ"א מוקד ה"ה, בשם ילקוט שמעוני שופטים רמז טב.

כז מרדכי רמז תשכג. מהרי"ל הל' ערב יוה"כ (ע' שכב).

כח מהרי"ל וי"ל סי' קצא. דמ"א סי"ד.

כט לבוש סי"ג.

ל מ"א סק"ג.

ל כלבו סי' פח (ל', א). דמ"א סי"ד. וראה אליה רבה

סי"ק ה.